

Til lovforslag nr. L 201. Skriftlig fremsættelse (28. marts 2001)

Sundhedsministeren (Arne Rolighed):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. (Afdødes bestemmelse om organdonation og lægevidenskabelig obduktion)

(Lovforslag nr. L 201).

Som opfølgning af Folketingets vedtagelse af beslutningsforslag nr. 47 om at fjerne pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om organdonation fremsættes lovforslag om ændring af lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v.

Forslagsstillerne bag beslutningsforslag nr. 47 ønskede med beslutningsforslaget at sikre, at de skriftlige bestemmelser, som den enkelte har truffet vedrørende organdonation, respekteres, således at det bliver den enkeltes suverænt selvstændige beslutning, om vedkommende vil donere organer eller ej.

Det foreslås endvidere, at bestemmelserne ændres, således at der bliver den samme mulighed for pårørende for at modsætte sig afdødes skriftlige bestemmelse ved obduktion som ved transplantation, samt at der også vedrørende obduktioner indføres en ordning, som gør det muligt for borgeren på en nem måde at tilkendegive sin holdning til obduktion.

Det fremgår ikke i dag af lovteksten, at de pårørende har vetoret overfor donation, men i praksis og på grundlag af lovbemærkninger undlades donation altid, hvis de pårørende modsætter sig det. Det fremgår af bemærkningerne, at »det forudsættes i øvrigt, at lægerne i overensstemmelse med hidtidig praksis og lægeetiske principper vil undlade at foretage transplantation i tilfælde, hvor afdøde har udtalt sig for et sådant indgreb, men de pårørende modsætter sig transplantati- on«.

Lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. skal som følge heraf ændres, således at de pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om organdonation fjernes, og der ikke længere er tvivl om, at afdødes skriftligt tilkendegivne indstilling, hvor en sådan foreligger, er afgørende for, om der må foretages organudtagning.

Etisk Råd har foreslået, at man ved en lovændring lader den, som skriftligt tilkendegiver sin holdning til organdonation, angive, hvorvidt man finder, at de pårørende alligevel skal have mulighed for at modsætte sig donation.

En sådan løsning vil muliggøre, at personer, som mener, at de pårørende fortsat skal have mulighed for at modsætte sig donation, alligevel kan tilkendegive deres holdning skriftligt. Det foreslås, at der på donorkortet indføres en rubrik, hvor man kan tilkendegive, at man tilmelder sig under forudsætning af de pårørendes accept.

De ca. 200.000, som allerede har tilmeldt sig donorregisteret, og det ukendte antal personer, som allerede har udfyldt et donorkort til at bære på sig, har tilmeldt sig/tilkendegivet deres mening under den nuværende lovgivning, hvor de pårørende har mulighed for at modsætte sig donation. Det forudsættes, at tilmeldinger på gamle kort uden mulighed for at afkrydse felt vedrørende pårørende, registreres og tolkes, som om vedkommende har ønsket, at de pårørende fortsat kan modsætte sig som under nugældende regler.

Det antages, at det ikke har været forslagsstillerens intention, at en evt. modstand skulle få følger for de pårørende eller personalet. Det vil derfor fremgå af bemærkningerne, at der ikke fastsættes sanktioner mod hverken pårørende eller personale i tilfælde af, at donation undlades på trods af reglerne. Det sikres på den måde, at der ikke bliver anvendt magtmidler imod pårørende, som alligevel modsætter sig afdødes skriftlige bestemmelse, ligesom det ikke får kon-